

Samråd om detaljplan för Gruvstadspark 2, etapp 5, Kyrkan 11 m fl

Detaljplanen hanteras med ett **utökat förfarande**. Under samrådstiden som har pågått mellan den 13 februari – 5 mars 2020 har samråd skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Samrådshandlingar har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag. Under samrådstiden har totalt 12 skriftliga yttranden inkommit.

Samrådsredogörelsen redovisar samtliga av de skriftliga synpunkterna som har inkommit under samrådet och granskningen samt kommentarer till dessa. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos Kommunstyrelsen på stadsbyggnadsförvaltningen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

Länsstyrelsen	2020-03-04
Bergsstaten	2020-02-13
PostNord	2020-02-17
Lantmäteriet	2020-02-18
Trafikverket	2020-02-19
Polismyndigheten	2020-02-26
Luossavaara-Kiirunavara AB (LKAB)	2020-02-27
Gabna sameby	2020-02-28
Sveriges geologiska undersökning (SGU)	2020-02-28
Tekniska verken i Kiruna AB (TVAB)	2020-03-02
Svenska kyrkan	2020-03-05
Miljö- och byggnadsförvaltningen	2020-03-05

1. Länsstyrelsen, 2020-03-04

”Länsstyrelsens synpunkter

Kulturmiljö

Det nu aktuella gruvstadsparksområdet omfattar en central del av Kirunas värdefulla kulturmiljöer med kyrkan, klockstapeln och parkområdet. Därutöver finns inom området byggnaden Vagntipparen 4 som är en av Kirunas äldsta byggnader. Frågan om hanteringen av riksintressets värden och övriga principfrågor har hanterats i samråd med Länsstyrelsen. Såväl kyrkan, klockstapeln och Vagntipparen 4 kommer att flyttas till Kiruna nya centrum enligt tidplan.

I planbeskrivningen finns en bild över utvecklingsplaneområdet dit bl.a. kyrkan ska flyttas. Länsstyrelsen noterar att den bilden inte är helt aktuell, t.ex. är kyrkan felvänd och kvartersindelningen ändrad.

På sidan under rubriken Riksintresse kulturmiljövård kommenteras endast skydd enligt PBL, här bör också framgå att kyrka med kyrkotomt, klockstapel och columbarium har skydd enligt Kulturmiljölagens 4 kap och att länsstyrelsens tillstånd krävs för ändringar. Länsstyrelsen anser även att det finns anledning att problematisera mer kring de etiska frågorna avseende minneslund som är en begravningsplats.

Såväl planhandling som MKB-dokumentet betonar noggrann dokumentation av kyrkan och klockstapeln, samt hela kyrkomiljön. Kiruna kyrka är redan ovanligt väldokumenterad och har en gedigen monografi som även behandlar miljö, klockstapeln, krematoriet med columbarium och minneslund. Länsstyrelsen anser att det är av större vikt att noggrant utreda hur byggnaderna kan flyttas med minsta möjliga åverkan. Gedigna utredningar av byggnadsteknik, statik m.m. kommer krävas inför Länsstyrelsens beslut om flytt och är i nuläget viktigare än dokumentationer.

I MKB sägs att planerad flytt av kyrka och klockstapel bör ske så att skador på mark o miljö minimeras. Det är naturligtvis önskvärt men i en prioriteringssituation måste byggnaderna sättas i första hand.

Naturmiljö

Länsstyrelsen konstaterar att MKB:n innehåller många förslag på åtgärder för att upprätthålla förutsättningar för naturvärdena som finns inom området. Kommunen bör redogöra för vilka åtgärder som ska genomföras, hur och när i tiden. Det är viktigt att grönytefaktorn i staden inte minskar i och med samhällsomvandlingen och det bör även finnas mål för vilka ekosystemtjänster som ska levereras av grönyterna. Det bör även mer tydligt framgå hur stenvuren ska flyttas till nytt område så att de naturvärden som den hyser har störst möjlighet att överleva. När i tiden som stenvuren flyttas är också avgörande för om och hur de fågelarter som använder stenvuren kan påverkas. MKB:n rekommenderar även att den hävdgynnande floran i fjällbjörkskogen bör skötas på ett visst sätt. Det bör tydliggöras att så sker. Utifrån att naturvärden går förlorade bör ett resonemang föras kring möjligheten att kompensera ekologiskt för detta.

Förorenad mark

Som också framgår i MKB (*Förslag till åtgärder i senare skede*) är det viktigt att ansvaret för att följa upp förorenade områden tydliggörs för att säkerställa att potentiella föroreningar undersöks och vid behov efterbehandlas innan rivning.

Kommentar:*Kulturmiljö*

En förtydligande bild i anslutning till den äldre läggs in tillsammans med förklarande text om förändringar i kyrkans placering och kvartersstrukturen. Exempel på ett alternativ som tagits fram för vidare bearbetning läggs in.

Texten i planbeskrivning under rubriken Riksintresse kulturmiljö utvecklas.

Planbeskrivningen och MKB:n uppdateras med information om vikten av att utredningar om hur byggnaderna ska flyttas, byggnadsteknik m m genomförs med snar påbörjan. Här lyfts också vikten av att söka tillstånd enligt KML i god tid fram.

Det etiska perspektivet på avveckling av minneslunden utvecklas i MKB:en.

Planbeskrivningen och MKB:n uppdateras med information om att en prioriteringssituation uppstår när det gäller att skador på mark och miljö minimeras och att byggnaderna kan flyttas på ett tryggt sätt så sätts byggnaderna i första hand.

Naturmiljö

MKB:en uppdateras utifrån Länsstyrelsens synpunkter. Det går endast att översiktligt beskriva vilka åtgärder som ska ske när i dagsläget.

Mängden grönyta kommer att öka under övergångsperioden innan planområdet övergår till gruvindustriområde och detta kommer sannolikt att kvarstå ett längre tag efteråt. Då nuvarande centrum kommer att avvecklas bör det vara viktigare att se till att kommande centrumkärna har likvärdiga grönytor som idag. Detta behandlas inte i denna MKB.

Området kommer inom en ganska snar framtid att övergå till användningen gruvindustri är det relativt svårt att i dagsläget ta fram mål för ekosystemtjänsterna. Detta bör dock has i åtanke under vidare processer i framtiden.

Tid för flytt av stenvuren kan endast ges ungefärligt just nu. Det pågår ett arbete med att ta fram processbeskrivningar för hur flytten av samtliga berörda delar inom planområdet ska gå till.

Hur hävdgynnande floran i fjällbjörkskogen ska skötas kan endast rekommenderas i MKB:en. Eventuella avtal kring detta upprättas i genomförandeavtalet.

En sammanfattning av naturvärdena som går förlorade samt förslag på kompensationsåtgärder tas fram i MKB:n. Då kompensationsåtgärderna måste utföras i kommande detaljplaner blir detta endast rekommendationer.

Förörenad mark

Ansvar för uppföljning fördelas i samverkan mellan kommunen och LKAB. Detta förtydligas i planbeskrivningen.

2. Bergsstaten, 2020-02-13

Inom området finns undersökningstillståndet Kiirunavaara nr 12 samt skyddsområde för bearbetningskoncessionerna Kiirunavaara K nr 1, Kiirunavaara K nr 3 och Kiirunavaara K nr 5.

Kommentar:

Informationen läggs till i planbeskrivningen.

3. PostNord, 2020-02-17

PostNord har inget att erinra.

Kommentar: -

4. Lantmäteriet, 2020-02-18

Lantmäteriet har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: -

5. Trafikverket, 2020-02-19

Trafikverket har inget att erinra.

Kommentar: -

6. Polismyndigheten, 2020-02-26

”Polismyndigheten har tagit del av handlingar i ärendet om samråd gällande Gruvstadspark 2 etapp 5, kyrkan 11 m.fl. och anför följande. Polismyndigheten vill ta ansvar för att belysa frågor som gäller brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder.

När det gäller brottsförebyggande frågor handlar det i dessa ärenden främst om situationellt brottsförebyggande åtgärder som riktar sig mot platsens betydelse för att ett brott sker. Åtgärderna ska ha ett primärt syfte att förhindra att brott sker. Trygghetsskapande åtgärder ska ha ett primärt syfte att åtgärda orsaker som kan skapa rädsla för brott.

Vad gäller det aktuella området i den s.k. kyrkoparken har den under lång tid varit föremål för känslor av otrygghet. Exempelvis har man under mörka kvällar undvikit att passera genom parken då den upplevts otrygg p.g.a. bristande belysning eller tät vegetation.

Enligt planförslaget ska det berörda området under en övergångsperiod upplåtas som park där man kommer uppföra exempelvis grillkåtor och lekplatser. I parken kommer även gångstigar finnas för att man ska kunna gå igenom parken. När dessa åtgärder genomförs vill Polismyndigheten poängtera det viktiga att parken upplevs säker och trygg. Om man vill ha aktiviteter under kvällar och vill att människor ska kunna gå igenom parken är det viktigt att man gör åtgärder som främjar tryggheten och uppmuntrar till att använda faciliteterna.

Åtgärderna gäller dels belysning och vegetation. Angående belysning så ska den vara så pass god att den inte upplevs skum och att belysningspunkterna överlappar varandra så att det inte finns mörka områden. Viktigt att den även lyser upp områden utanför själva gångstigen eller motsvarande för att tidigt kunna upptäcka ev. faror.

Ang. vegetationen eller är det viktigt att den inte är för hög eller tät nära platser där människor vistas, exempelvis gångstigar eller runt platsen för en grillkåta. Man ska kunna överblicka platsen man befinner sig på eller är på väg till.

Polismyndigheten har ingen annan erinran.”

Kommentar:

Vi tar till oss Polismyndighetens synpunkter och beskriver detta i planbeskrivningen och MKB:n.

7. Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB), 2020-02-27

”LKAB har tagit del av detaljplan för rubricerade fastigheter.

Från LKAB:s sida ser vi inte att planerade åtgärder kommer att påverka gruvverksamheten på ett negativt sätt. Vidare vill LKAB påpeka texten i planbeskrivningen på sid. 36 bör ändras enligt nedan.

Flytten av kyrkan är planerad till 2025 - 2026.

På sidan 34 skrivs om krematoriets placering. LKAB vill påpeka att, det ur LKABs synvinkel, är osäkert om var kyrkogården kan placeras och därmed kanske också krematoriet.”

Kommentar:

Texten på sidan 36 är hämtad från miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n). Detta uppdateras i såväl MKB:en som planbeskrivningen.

Texten på sidan 34 tillhör MKB:en. Denna uppdateras enligt de nya uppgifterna som framkommit.

8. Gabna sameby, 2020-02-28

Gabna sameby har inget att erinra mot detaljplanen.

Kommentar: -

9. Sveriges geologiska undersökning (SGU), 2020-02-28

SGU avstår från att yttra sig.

Kommentar: -

10. Tekniska verken i Kiruna AB (TVAB), 2020-03-02

” PLANBESKRIVNING

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Gator och trafik

Gator och vägar

Om vägar till områden som fortfarande används stängs av, måste en alternativ väg säkerställas för hämtningsfordon. Vid hämtning av avfall ska backning av fordon i största möjliga mån minimeras. Återvändsgator ska ha vändmöjlighet, t.ex. i form av vändplats eller trevägskorsning. Hämtningsfordon ska inte framföras på gång- och cykelbana.

Teknisk försörjning

Infrastruktur

Lägg till informationen: "Ledningar kan behöva avvecklas p.g.a. deformationer innan en byggnad som försörjs av ledningen berörs. Då kan ledningar behöva dras om i ny sträckning.”

Dagvatten

Infrastrukturutredningen behöver även titta på hur det ledningsburna dagvattnet kan ledas vidare i öppna lösningar genom etappområdet för att sedan återansluta till dagvattenledningsnätet om inte utsläpp i parkmark är möjlig.

Avfall

Selektiv rivning bör tillämpas vid kommande rivningar. Genom selektiv rivning kan exempelvis en större andel av rivningsmassorna behandlas genom återanvändning eller materialåtervinning. Dessutom kan farligt avfall och annat riskavfall undvikas att blandas med rivningsmassorna.

GENOMFÖRANDE

Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser

Fastighetsbildning

Meningen verkar inte vara komplett: "LKAB arbetar med att förvärva **fastigheterna 11** inom planområdet.

Ekonomiska frågor

Genomförandekostnader

Rättning: "*I direkt anslutning till planområdet finns ledningar som ägs av **Kiruna kommun.***" Tekniska verken i Kiruna AB sköter drift och underhåll av ledningarna.

Konsekvenser av planens genomförande

Fastighetskonsekvensbeskrivning

Kyrkan och övriga fastigheter som ägs av Jukkasjärvi församling nämns inte i texten.

Tekniska frågor

Tekniska utredningar

Infrastrukturutredningen behöver även titta på hur det ledningsburna dagvattnet kan ledas vidare i öppna lösningar genom etappområdet för att sedan återansluta till dagvattenledningsnätet om inte utsläpp i parkmark är möjlig.

SAMMANFATTNING AV MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Sociala aspekter

Kyrkans centrurnära läge har möjliggjort besökare att färdas dit på olika sätt, både med bil, lokaltrafik och efter gångbanor. När kyrkan flyttas är det viktigt att personer som saknar tillgång till egen bil kan ta sig till den nya placeringen med lokaltrafik och efter gångbanor.

Grundvatten

I texten står det: "Enskilda brunnar och energibrunnar ..." Det bör inte finnas några enskilda brunnar inom detaljplaneområdet eftersom det ligger inom kommunalt verksamhetsområde och anslutning till kommunalt VA måste därför ske.

Avfall och massahantering

Selektiv rivning bör tillämpas vid kommande rivningar. Genom selektiv rivning kan exempelvis en större andel av rivningsmassorna behandlas genom återanvändning eller materialåtervinning. Dessutom kan farligt avfall och annat riskavfall undvikas att blandas med rivningsmassorna."

Kommentar:

Gator och trafik

Gator och vägar

Informationen läggs till i planbeskrivningen.

Teknisk försörjning

Infrastruktur

Informationen läggs till i planbeskrivningen.

Dagvatten

Informationen läggs till i planbeskrivningen.

Avfall

Informationen läggs till i planbeskrivningen.

GENOMFÖRANDE

Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser

Fastighetsbildning

Meningen är komplett men en 11 har felaktigt smugit sig in. Detta korrigeras.

Konsekvenser av planens genomförande

Fastighetskonsekvensbeskrivning

Information om Jukkasjärvi församling läggs till.

Tekniska frågor

Tekniska utredningar

Texten i planbeskrivningen uppdateras med mer information om detta.

SAMMANFATTNING AV MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Sociala aspekter

Hänsyn kommer att tas till att människor färdas på olika sätt till planområdet.

Grundvatten

Texten kontrolleras och uppdateras.

Avfall och masshantering

Miljökonsekvensbeskrivningen uppdateras med information om selektiv rivning.

11. Svenska kyrkan, 2020-03-05

”Kiruna pastorat, Jukkasjärvi församling, lämnar följande yttrande till samråd gällande detaljplan för Gruvstadspark 2, etapp 5:

Kiruna pastorat har tillsammans med kommunen arbetat med att finna ny lokalisering av Jukkasjärvi församling ägda fastigheter (byggnader och mark) p. g. a. gruvbrytningens expansion och dess påverkan på den kyrkliga verksamheten enligt detaljplan för gruvstadspark 2, etapp 5.

Kyrkofullmäktige har beslutat att etablering av nytt kyrkokvarter skall ske i anslutning till nya Kiruna C och placeringen av Jukkasjärvi församling ägda byggnader skall ske i det nya kyrkokvarteret, förutom Kiruna krematorium/Maria kapellet.

Kiruna pastorat vill till denna samrådshandling poängtera vikten av att arbetet med att finna ny lokalisering för etablering av ny begravningsplats inkluderat nytt krematorium/Maria kapell måste få hög prioritet hos berörda intressenter då krematoriet även fungerar som begravningsplats sedan år 1933 i tillhörande kolumbarium där drygt 3 000 urnor är gravsatta.

Möjligheten till att expandera Kiruna kyrkogård finns inte p. g. a. etableringen av nya Kiruna C och antalet begravningsplatser i Jukkasjärvi församling minskar i en takt som är oroande för Kiruna pastorat som huvudman för begravningsverksamheten i Kiruna kommun.”

Kommentar:

Kiruna kommun tar Kiruna pastorats oro på största allvar angående placering av ny begravningsplats, krematorium, kapell och kolumbariet. Då vi vet att det är mycket bråttom att hitta en ny placering pågår arbetet kontinuerligt i samarbete med representanter för Jukkasjärvi församling och LKAB.

12. Miljö- och byggnadsförvaltningen, 2020-03-05 **”Bygglövskontorets yttrande**

ni

Vad menas med ”tillfälliga upplag för rivningsarbeten och markarbeten får förekomma”? Om det handlar om tillfälliga upplag i samband med rivning där rivningslov getts så ingår sådana typer av tillfälliga upplag i ett rivningslov. I sådant fall är den meningen överflödig.

Pågående markanvändning

Hur är det tänkt att pågående markanvändning ska kunna fortgå till dess att området måste avvecklas, då användningen är gruvindustri? Detta då det är osannolikt att kunna bevilja bygglov ifall något av de befintliga flerbostadshusen eller verksamheterna ansöker om bygglov för exempelvis ett soprum eller en mindre komplementbyggnad. Detta då de nya planbestämmelserna inte tillåter någonting sådant.

Övrigt

Linjer för befintlig bebyggelse är svåra att se.

I planbeskrivningen anges att det finns skyddsrum i planområdet – var någonstans finns dessa?”

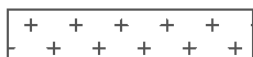
Kommentar:

ni

Med tillfälligt upplag för rivning av byggnader kan ju också beröra bygglovsbefriad bebyggelse exempelvis byggnader som tillkommit i enlighet med denna detaljplan. Dessa kräver ju i så fall inte rivningslov men det kan krävas att materialet lagras någonstans tillfällig, därav planbestämmelsen.

Pågående markanvändning

En egenskapsbestämmelse i plankartan har utökats med texten ”Undantag kan också göras för att mindre byggnader som krävs för befintlig bebyggelses drift och skötsel t ex sophus” inför granskningen. Det borde på så vis vara något tydligare vad som kan tillåtas för den befintliga bebyggelsen.

Marken får med undantag av tekniska anläggningar samt byggnader och anläggningar som behövs för gruvstadsparkens drift och syfte inte förses med byggnader. Undantag kan också göras för mindre byggnader som krävs för befintlig bebyggelses drift och skötsel t ex sophus

Övrigt

Linjerna för befintlig bebyggelse förstärks för bättre synlighet.

Det finns ett skyddsrum beläget inom Vagntipparen 7.

Stadsbyggnadsförvaltningen
Planavdelningen

2020-03-24

Mona Mattsson Kauppi
Planarkitekt
Kiruna kommun

Bilaga: Länsstyrelsens yttrande